

Lokalbehovsplan 2026-2035

Valnämnden

Innehållsförteckning

Inledning	4
Strategiska ställningstaganden	5
Nulägesbeskrivning	6
Lokalkrävande verksamheter	6
Befintligt lokalbestånd	6
Historisk utveckling av lokalbeståndet	7
Historisk utveckling av lokalkostnaderna	7
Nyttjandegrad och effektiviseringspotential	8
Framtida lokalbehov	9
Påverkansfaktorer på nämndens lokalbehov	9
Nämndens förväntade framtida lokalbehov	9
Lokalplanering	10
Planerad lokalanskaffning	10
Planerad avveckling	10
Utveckling av nämndens arbete med lokaler	11

Inledning

Lokalbehovsplanen utgör grunden för nämndens lokalförsörjningsarbete. Planen uppdateras årligen och beskriver nämndens övergripande lokalbehov idag och framöver. I planen beskrivs användandet av befintliga lokaler, hur lokalbehoven utvecklar sig under perioden samt hur planeringen ser ut för att tillgodose de behoven. Planen beskriver också hur nämndens lokalkostnader påverkas av planeringen. Både lokalnyttjare och lokalförsörjare bidrar i planeringsarbetet och planen beslutas av respektive lokalnyttjande nämnd. Lokalbehovsplanen utgör ett underlag dels för den egna verksamheten, dels för stadens samlade lokalförsörjningsarbete.

Strategiska ställningstaganden

Under mellanvalsåren är valnämndens behov av lagerlokaler konstant. Vad beträffar behovet av kontorsutrymme är detta avhängigt valår respektive mellanvalsår, vilket naturligtvis också gäller vad beträffar behov av röstmottagningslokaler under förtidsröstning och på valdag. Utöver planerade allmänna val vart fjärde år och EU-val vart femte år måste det också finnas beredskap för eventuella extraval, omval och folkomröstningar.

Valnämnden har en löpande dialog med stadens nämnder/förvaltningar kring hur stadens lokalresurser på bästa sätt kan nyttjas i samband med genomförandet av allmänna val i Malmö.

Behov av vallokaler i samband med framtida val kan komma att förändras utifrån stadens befolkningsökning, eventuella pandemitillstånd, ändringar i vallagen och valmyndighetens rekommendationer samt av lokala beslut fattade av Malmö stads valnämnd.

Nulägesbeskrivning

Lokalkrävande verksamheter

Lagerlokaler: Valnämnden har tillgång till lagerlokaler för att lagerhålla valmaterial (även under mellanvalsår) samt för att utföra paketering inför och efter genomfört val.

Röstmottagningslokaler: I samband med EU-val 2024 behövde valnämnden 214 st. vallokaler under valdagen (utökning med 22 st. från föregående EU-val) samt 23 st. röstmottagningslokaler vid förtidsröstning under 18 dagar. Under perioden för lokalbehovsplanen kommer allmänna val att genomföras vart fjärde år (2026, 2030, 2034) och EU-val vart femte år (2029, 2034). Däremellan kan det eventuellt förekomma folkomröstningar, extraval och omval.

Kontorslokal: Valnämnden behöver kontorsutrymme för valkansliet. Valkansliets personalstorlek anpassas efter valår respektive mellanvalsår vilket innebär att även behovet av kontorsutrymme varierar från år till år. För valnämndens valorganisation ökar bemanningen ett år före valdag, dvs. i september 2025 ökar bemanningen stegvis inför RKR-val september 2026, och därmed också ett stegvis ökat behov av kontorsutrymme.

Utbildningslokal: Under valår uppstår ett behov av utbildningslokal för att utbilda ca 1700 röstmottagare och 150 vaktmästare. Valnämnden har inför tidigare val använt sig av möteslokaler på Stadshuset och Rådhuset, men det är oklart kring huruvida dessa lokaler är tillgängliga för valnämndens utbildningar efter att stadskontoret flyttat till Rådhuset under 2026.

Befintligt lokalbestånd

Valnämnden hyr sedan 2022 en lagerlokal av Malmö stad genom dess Servicenämnd och avdelning stadsfastigheter, i vilken valnämnden förvarar valmaterial inför kommande val. Tidigare lagerlokal ansågs vara för liten och sökandet efter en ny lokal påbörjades 2021. Den tidigare lagerlokalen är uppsagd och avtalet upphörde 2022-12-31. Den nya lokalen erbjuder större lagerlokaler som bättre uppfyller de behov som det ökade antalet valdistrikt innebär med ökat antal valurnor, valbås, valsedlar mm. Ett nytt hyresavtal har tecknats år 2021 och sträcker sig fram till 2026-12-31 med en årshyra på 522 000 kr. Lokalen består av en kontorsarea på ca 80 kvm och en lagerarea på ca 500 kvm. Ingen del av lokalen används dock för kontorsarbete utan enbart för lagerhållning och som utrymme för packning inför och efter genomförda val. Lokalen håller medvetet en låg profil och har under 2022 säkerhetsanpassats med inbrottslarm och brandlarm.

Valnämnden hyr även lagerutrymme av Malmö Mäss-Service, för moduler avsedda för förtidsröstning, till en årlig kostnad av 40 000 kr. Ett antal föremål har under 2021 avyttrats och nya föremål har inskaffats i samband med valet 2024.

Storleken på valkansliet anpassas efter valår respektive mellanvalsår, och är sedan 2020 lokaliserade på Stadshuset efter att under två år (2018–2019) varit placerad på Lugna gatan (Uven). Valkansliet har kontorslokaler på stadshuset (plan 7) under valåret 2024. I samband med att stadskontoret flyttar till nya lokaler i Rådhuset 2026 kommer även valnämndens valkansli vara placerade där.

I samband med EU-valet 2024 har valnämnden använt sig av 214 vallokaler med placeringar främst i grund- och gymnasieskolor samt gymnastiksalar/sporthallar, men även i några särskilda lokaler som Rådhuset och Kockum Fritid samt i undantagsfall förskolor. Vid särskilt behov har även tillfälliga moduler/paviljonger använts under förtidsröstningen då inga lämpliga lokaler har kunnat identifierats i området. Under förtidsröstning i samband med val använder valnämnden ytterligare ca 20 röstmottagningslokaler under 18 dagar i främst kommunala bibliotek, men även på Centralstationen, en rad köpcentrum, Malmö Universitet, Stadshuset mm. Kommunala lokaler lånar vi kostnadsfritt, men friskolor, stiftelser (Kockum Fritid), köpcentrum och andra mötesplatser medför i vissa fall hyreskostnader. Vilka lokaler som är aktuella inför respektive val kan variera då dessa är beroende av närhet till röstberättigade, lämplighet vad gäller upprätthållande av valhemlighet, värdeneutralitet samt grad av tillgänglighet. Röstmottagningslokaler beslutas därför av valnämnd inför varje enskilt val.

Under 2021 slutfördes en valgeografisk översyn av Malmös valdistrikt som innebar en ökning med 18 st. valdistrikt (totalt 210 st.), och under 2022 slutfördes ytterligare en valgeografisk översyn som innebar en ökning med ytterligare 4 st. valdistrikt (inför EU-valet 2024 totalt 214 st.). Inför RKR-val 2026 kommer en ny valgeografisk översyn att genomföras.

Historisk utveckling av lokalbeståndet

Valnämndens valkansli hade sitt arbetskontor på Lugna gatan (Uven) i samband med val 2018 och 2019. Inför RKR-val 2022 flyttade valkansliet sitt arbetskontor till stadshuset, och även under EU-val 2024 har valkansliet varit placerat på stadshuset. Inför RKR-val 2026 ska valkansliet flytta till Rådhuset i samband med att stadskontoret flyttas dit.

Med anledning av valnämndens behov av större lagerhållningsytor flyttades lagret till en ny adress med högre säkerhet, större ytor och högre kostnad 2022.

Tillfälligt bruk av lokaler i samband med förtidsröstning och valdag kan variera mellan val. Under EU-valet 2024 har valnämnden använt sig av 214 vallokaler i ca 70 anläggningar samt ca 23 förtidsröstningslokaler under 18 dagars förtidsröstning. Lokalerna är geografiskt utspridda över hela kommunen.

Historisk utveckling av lokalkostnaderna

Valnämnden hyr lagerhållning för förtidsröstningsmaterial av Malmö Mäss-Service till en årlig kostnad av 40 tkr samt lagerytor av Stadsfastigheter för en årlig kostnad av 522 tkr.

Valnämnden bokar vallokaler i kommunens bestånd utan kostnad. Undantagsvis tillkommer kostnader för hyra av lokal i samband med förtidsröstning i anläggningar som ej tillhör Malmö stad.

Internas lokaler (stadsfastigheter)	2022	2023	2024
Hyra (MNKR)	1	1	1
Yta (BTA)	580 kvm	580 kvm	580 kvm
kr/kvm	1 724	1 724	1 724

522 000 kr/år

Externt inhyrda lokaler	2022	2023	2024
Hyra (MNKR)	0	0	0
Yta (LOA)	100 kvm	100 kvm	100 kvm
kr/kvm	0	0	0

40 000 kr/år

Lokalkostnader	2020	2021	2022	2023	Prognos för 2024
Lokalkostnad i mnkr, exklusive ersättning till fristående aktörer.	0	0	1	1	1
Andel av nämndens totala kostnader, %					

Ökade lokalkostnader 2022 från 280 tkr/år till 522 tkr/år beror på att valnämnden har flyttat till större lagerlokaler.

Nyttjandegrad och effektiviseringspotential

Valmaterial lagras i särskild lagerlokal året runt med undantag från veckan i anslutning till val. Lagerlokalen används dessutom som arbetsplats för ca fem personer vid paketering av urnor inför- och återställning efter valperioden.

I samband med att valkansliet träder in i en mer aktiv förberedelsefas i slutet av 2025 kommer därmed bemanningsgraden att öka liksom behovet av större kontorslokaler fr.o.m. september 2025. Dessa lokaler finns tillgängliga i stadshuset på plan 7 fram till stadskontorets flytt till Rådhuset under 2026, då även valnämndens kansli flyttar till Rådhuset.

Framtida lokalbehov

Påverkansfaktorer på nämndens lokalbehov

Under mellanvalsåren är behovet av lagerlokaler konstant. Vad beträffar behovet av kontorsutrymme är detta avhängigt valår respektive mellanvalsår, vilket naturligtvis också gäller vad beträffar behov av röstmottagningslokaler under förtidsröstning och på valdag. Utöver planerade allmänna val vart fjärde år och EU-val vart femte år måste det också finnas beredskap för eventuella extraval, omval och folkomröstningar.

Valnämndens valgeografiska översyn 2022–2023 har tagit höjd för Malmös befolkningsökning fram t.o.m. allmänna val 2026. Befolkningsökningen kommer med hög sannolikhet att fortsätta öka även efter 2026 och därmed också antalet valdistrikt och behov av tillhörande vallokaler.

Antalet förtidsröster har ökat under de senast genomförda valen i Malmö, men antalet röstmottagningslokaler för förtidsröstning är dock i väldigt hög grad avhängigt politiska avvägningar och beslut.

Vallagen slår fast kommunernas ansvar att se till att det finns lämpliga val- och röstningslokaler, och det finns inte utrymme till dispens vad beträffar tillgänglighet för väljarna. Vid identifiering och beslut av röstmottagningslokaler utgår valnämnden ifrån Myndigheten för delaktighets checklista för tillgängliga vallokaler och röstningslokaler. Vallokaler ska bl.a. finnas på markplan och kunna passeras utan att behöva använda en trappa eller trappsteg. Eventuella trappor eller trappsteg ska vara kompletterade med ramp eller hisslösning. Lokalen ska vara tillräckligt stor för att ge utrymme till väljare som använder rullstol eller andra förflyttningshjälpmedel, men också för att uppfylla ökat krav på skydd av valhemligheten vilket innebär att inte bara vallokalerna utan även utrymmet i nära anslutning till vallokaler bör vara rymliga för att få ett bra flöde av väljare. I linje med dessa ökade krav har valnämnden under de senaste valåren medvetet gått från att använda sig av mindre förskolor till större gymnastiksal/sporthallar för att på så sätt öka tillgängligheten och förutsättningar för att skydda valhemligheten. Valnämnden upprätthåller kontakt med fritidsförvaltningen kring möjlighet att nyttja gymnastiksal och sporthallar som vallokaler.

Valet av skolor som ska husera vallokaler är naturligtvis också beroende av eventuella renoveringar mm.

Nämndens förväntade framtida lokalbehov

Till följd av ett ökat antal valdistrikt har valnämndens behov av lagerlokalsutrymme vuxit inför valåret 2022, men är därefter relativt konstant under EU-val 2024 och inför RKR-val 2026.

I övrigt bestäms valnämndens lokalbehov av valkalendern; under mellanvalsåren minskar valkansliets bemanning och därmed också behovet av kontorslokaler. Valåren kräver däremot större kontorsutrymme för ett expanderat valkansli.

I samband med EU-valperiod 2024 så har valnämnden haft behov av 214 st. vallokaler på valdagen och 23 st. röstmottagningslokaler under förtidsröstningen. Planerade val enligt perioderna är följande:

1. Nutid: RKR-val 2026, EU-val 2029, RKR-val 2030
2. Närtid: EU-val och RKR-val 2034
3. Långsiktig utblick: RKR-val 2038, EU-val 2039

Lokalplanering

Planerad lokalanskaffning

Valnämnden har ingen planerad lokalanskaffning.

Planerad avveckling

Valnämnden har ingen planerad avveckling.

Utveckling av nämndens arbete med lokaler

Valnämnden ser utvecklingspotential i samarbetet med Grundskolenämnden och Fritidsnämnden kring bokningsrutiner, Kulturnämnden kring nyttjande av dess verksamhetslokaler men också med Servicenämnden, Stadsbyggnadsnämnden och Funktionsstödsnämnden vad gäller säkerställandet av röstmottagningslokalernas tillgänglighet.